

býti pochyby. Nelze to sice dovozovati jen z ustanovení Šu 31 c. ř. s. To upravuje jen účinek zmocnění v poměru k soudu a odpůrci, ale nedotýká se povinností advokátových proti jeho klientu. Pro tyto jsou rozhodnými předpisy občanského zákona o zmocnění a tudíž i § 1010, jehož výjimkou není ani ustanovení Šu 14 adv. ř., vztahující se k substituci v plném smyslu slova. Přes předpis Šu 31 c. ř. s. není tudíž právně vyloučeno, by strana svému právnímu zástupci platně nezakázala zříditi si substituta. V takovém případě byl by její právní zástupce, zřídivší si substituta přes tento zákaz, podle Šu 1010 obč. zák. práv z náhrady škody, třebaže by strana úkony substitutovy musila v poměru k odpůrci (§ 31 c. ř. s.) uznati i pro sebe za účinné. Když však, jak v projednávaném případě, plyne z nesporného přednesu stran a z přiložených spisů, strana udělí právnímu zástupci plnou moc a ji, nemohouc se podle Šu 2 obč. zák. omlouvati neznalostí předpisu Šu 31 c. ř. s., podepíše, aniž mu zřízení substituta zakázala, a se dokonce bez odporu účastní soudního jednání, při kterém substitut jejím jménem vystupuje, nutno z toho podle §§ 863 a 869 obč. zák. plným právem usuzovati, že s případným zřízením substituta již původně byla srozuměna neb alespoň je dodatečně schválila. Při správném právním posouzení věci bylo tedy míti za to, že žalovaný jako substitut právního zástupce žalobce i tomuto ručí za škodu, kterou mu svou činností jako substitut procesního plnomocníka způsobil. Následkem svého mylného právního názoru neučinil odvolací soud skutkových zjištění, kterých je pro rozřešení pře nezbytně třeba. Slušelo proto napadený rozsudek podle Šu 510 c. ř. s. zrušiti a naříditi, by věc byla znovu projednána.

Čís. 4767.

Zaručil-li se rukojmí a plátce za vyrovnacího dlužníka prohlášením, že »k vyrovnání přistupuje«, ručí pouze za vyrovnací kvotu, nikoliv však za celou pohledávku, obživlou nedodržením vyrovnání.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 163/25.)

Žalovaná přistoupila k vyrovnání svého manžela jako rukojmí a plátkyně. Ježto vyrovnací dlužník nedodržel splátek, domáhal se žalobce na něm i jeho manželce zaplacení celé pohledávky. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud k odvolání žalované manželky rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zamítl žalobu ohledně žalované manželky.

Důvody:

Záleží jedině, jak již poznamenal odvolací soud, na výkladu soudního vyrovnání a na tom, zda jest správným úsudek odvolacího soudu, že dovolatelka, přistoupivší k vyrovnání jako rukojmí a plátkyně, ručí ji za celý obživlý dluh svého manžela jako vyrovnacího dlužníka. Dovolací soud nesdílí kladné odpovědi nižších soudů. Nutno činiti rozdíl

mezi závazkem ručitele a plátce. Žalovaná, manželka vyrovnacího dlužníka, přistoupila k vyrovnání v této vlastnosti, by je umožnila. Prohlášením, jež v tom směru učinila jak dle protokolu vyrovnacího spisu ze dne 24. března 1923, tak i ze dne 14. dubna 1923 jest zcela totožné, že totiž k tomuto vyrovnání, jak bylo pokaždé nabízeno, přistoupila dovolatelka jako rukojmí a plátkyně. Již ze slovního výkladu tohoto prohlášení a hlavně z účelu, proč dovolatelka k vyrovnání přistoupila, plyne jasně, že se chtěla jako rukojmí a plátkyně zavázati pouze za nabízené, přijaté a potvrzené vyrovnání, tedy pouze za dodržení vyrovnacích kvot. Nic dále nešel její závazek, třebaže bezprostředně tomuto jejímu prohlášení předcházel odstavec ve vyrovnávací nabídce, že lhůty se rozumějí pod ztrátou splátek a proti obživnutí celých pohledávek. Tento odstavec o ztrátě lhůt a obživnutí původních pohledávek věřitelů tvoří ovšem nedílný celek s ostatními předcházejícími ustanoveními vyrovnací nabídky, ale jen vůči vyrovnacímu dlužníkovi. Tato umluvená podmínka o obživnutí může tedy zavazovati jen toho, kdo již původně až do zahájení vyrovnání byl takto zavázán. Vyrovnací dlužník nemůže však svou nabídkou vyrovnací zavázati též ručitele v objemu celých svých původních dluhů, pokud ručitel sám výslovně takového závazku nepřevzal. Takové závazné prohlášení však nelze z protokolu nijak vyčísti a již ustanovení Šu 915 a zvláště Šu 1353 obč. zák. mluví proti širšímu výkladu prohlášení dovolatelky, že »k vyrovnání přistupuje«. Obživnutí pohledávek věřitelů bylo umluveným následkem nedodržení vyrovnání, jenž nyní nastává po samém zákonu dle novely ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. Podobně i v případě Šu 57 vyr. ř. ztrácí vyrovnací dlužník, byl-li do dvou roků po potvrzeném vyrovnání pravoplatně odsouzen pro podvodný úpadek, vůči všem věřitelům slévu, poskytnutou vyrovnáním, jakož i ostatní výhody, ale věřitelé podrží práva, jichž nabyli ve vyrovnání proti dlužníku nebo třetím osobám. Vyrovnání zůstává tedy účinným zejména vůči ručiteli, jenž jest jím na dále vázán, ale věřitelé nabývají zpět všech práv, jichž se vyrovnáním museli vzdáti, proti dlužníkovi, zejména obživnou proti němu původní pohledávky jmenovitou hodnotou, nikoli však také proti ručiteli, jenž se zaručil pouze za kvotu (srovnej R. Pollak, vyrovnací řízení, Rintelen). Že dovolatelka nemínila zavázati se také na obživlé pohledávky v případě nedodržení vyrovnání, vysvítá již z jejího prohlášení v dřívějším protokolu ze dne 24. března 1923, dle něhož přistoupila jako rukojmí a plátkyně jen za kvotu nižší, než vyrovnací dlužník nabídl. To, že v protokolu ze dne 14. dubna 1923 nepoužila této výhrady, nelze při posuzování objemu ručitelského závazku vykládati proti ní. Neboť dala na jevo již dříve svůj úmysl, že chce ručiti jen za kvotu, a, když při vyrovnacím stání dne 14. dubna 1923 kvotu, za kterou chtěla dříve ručiti, zvýšila na 40%, byl opět patrným její úmysl chtíti ručiti jen za kvotu, tedy jen za dodržení vyrovnání jako rukojmí a plátkyně. Již v tomto zvýšení kvoty spočívá též ono zlepšení uspokojení věřitelů a není ničím odůvodněn názor napadeného rozsudku, že se věřitelé dali pohnouti k přijetí vyrovnání jen proto, že dovolatelka mimo zvýšení kvoty se zaručila též pro případ obživnutí celé pohledávky. Dovolací soud nesdílí tudíž názoru

nižších soudů, že žalovaná přistoupila k vyrovnání jako rukojmí a plát-kyně v tom smyslu, že ručí i za celou obživlou pohledávku žalující strany, po odražení zaplacených kvot za celý zbytek původní zažalo-vané pohledávky, jak byla později ve sporu obmezena.

Čís. 4768.

Nezapravil-li vyrovnací dlužník splátku vyrovnací kvoty včas, není věřitel povinen, by ještě zvláště prohlašoval, že pokládá lhůty za pro-padlé a že požaduje zaplacení celé pohledávky, aniž musí odmítnouti dodatečně ho došlé vyrovnací splátky, by dal zřejmě na jevo, že trvá na zaplacení celé pohledávky.

Vymáhající věřitel může se sice rozhodnouti, že chce se i po opoz-děné splátce obmeziti pouze na vymáhání splátek, avšak musí tento svůj úmysl projevit zřetelně. Nemá významu, že dlužník dodržel předchozí splátky přesně a splátky, následující opozděné splátce, učinil ještě před jich splatností. Lhostejno, zda opozdění se stalo ze zlého úmyslu či z jiné, třebaš nezaviněné příčiny.

Po skončení vyrovnávacího řízení není bráněno ani dlužníkovi, by neposkytl, ani věřiteli, by nepřijal na pohledávku, jež podléhala účin-kům vyrovnacího řízení, více, než se dostává dle vyrovnacího řízení jiným.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 237/25.)

Dle soudně potvrzeného vyrovnání měl žalovaný zaplatiti věřitelům, k nimž náležela i žalující firma, kvotu 35%, splatnou 10% do 4 měsíců po právoplatném potvrzení vyrovnání, dalších 25% pak ve lhůtách 60denních po 5% počínaje po splatnosti první lhůty. Pro případ nedo-držení té které splátky měla obživnouti pohledávka plnými 100% se ztrátou lhůt. První čtyři splátky žalovaný řádně dodržel, pátou splátku, dospělou dne 4. června 1924, zapravil však teprve dne 11. června 1924. Žalobu, domáhající se zaplacení celé zbývající pohledávky, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle ža-loby. D ů v o d y: Pro rozhodnutí jest směrodatnou otázka, zda nedo-držením splátky, dospělé dne 4. června 1924, nastala ztráta lhůt a tím i splatnost celé zbývající pohledávky. K otázce té dlužno přisvědčiti. Ujednání o splatnosti vyrovnávací kvoty ve smluvených a přesně sta-novených lhůtách jest ve směru tom jasné a určité a nedovoluje po-chybnosti o tom, že povinností dlužníka bylo, by jednotlivé splátky přesně a za všech okolností dodržel. Nedodržel-li jen jediné splátky a překročil-li splatnost i jen o jediný den, způsobil tím, že následky doložky o oživení celé pohledávky plnými 100%, pokud dosud zapla-cena nebyla, a tím i ztráta lhůt samy sebou nastaly. Okolnost, že ža-lobce nepoužil ihned svého práva z oné doložky, jakmile uplynul den dospělosti páté splátky a že přijal i tuto splátku, žalovaným až 11. června 1924 mu poukázanou, nemůže žalovanému býti ku prospěchu a nelze spatřovati v těchto okolnostech snad mlčky vyslovený projev vůle žalobce, kterým by byl prominul žalovanému následky opozděného